

رام - دوم ارداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

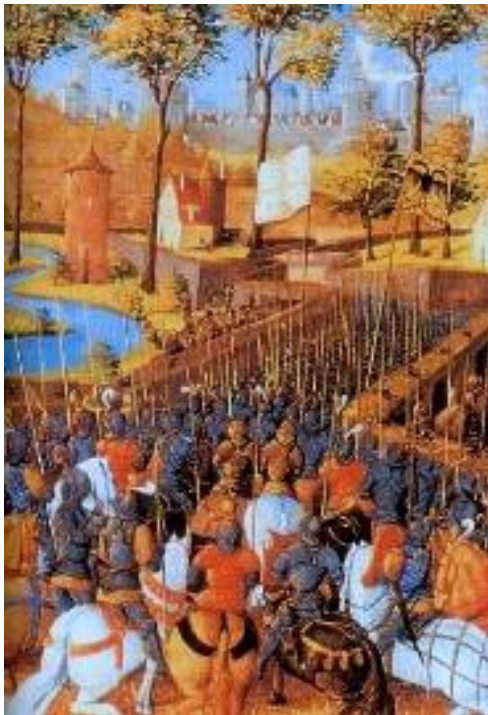
@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دوم ارداد

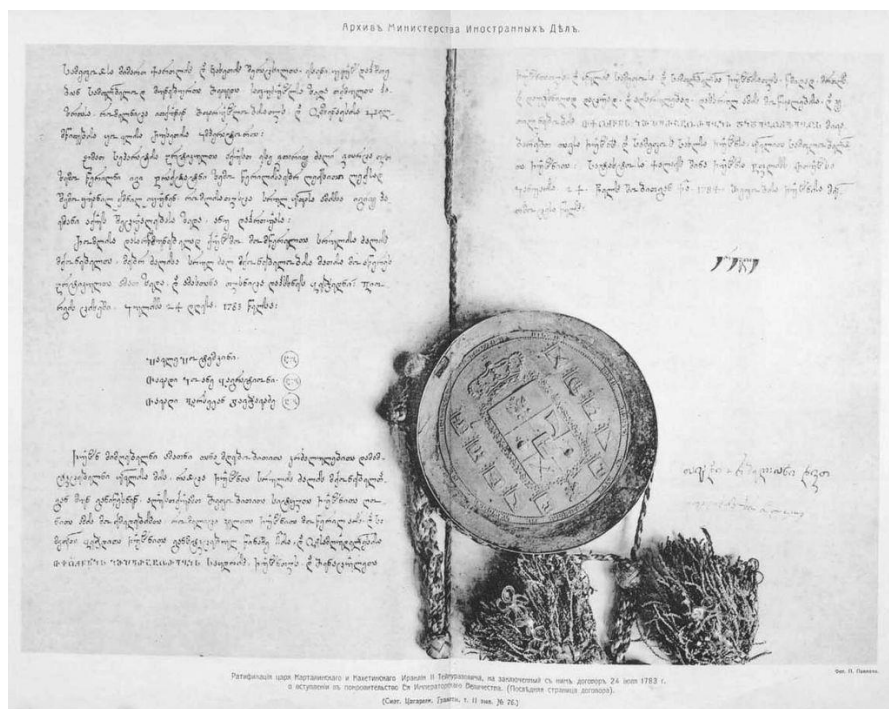
با مرور کتاب خاطرات رجال ایران معاصر می‌توان رخدادهایی کوچک و پراکنده را یافت که در دوم ارداد رخ داده‌اند و تا حدودی حال و هوای این عصر را نمایش می‌دهند. در دوم ارداد ۱۲۸۸ روزنامه‌ی ایران نو به مدیریت سید محمود شبستری آذربایجانی ملقب به ابوالضیاء در تهران انتشار یافت این روزنامه ارگان حزب نوپای دموکرات بود. در دوم ارداد سال ۱۳۱۵ علی اصغر حکمت وزیر فرهنگ رضا شاه که برای سرکشی به برنامه‌ی مدرسه‌سازی در کشور سفر می‌کرد از دیدن این که آزمایشگاه‌های زیست‌شناسی مدارس قزوین به میکروسکپ مجهز شده‌اند ابراز شادمانی کرد. در سال ۱۳۴۲ آیت‌الله میلانی که به سرکوب قیام پانزده خرداد معترض بود بیانیه‌ای تند بر ضد شاه صادر کرد و و به سمت تهران حرکت کرد. اما به فرمان دولت هواپیمایش از

میانه‌ی راه بازگشت و اجازه ندادند به تهران بیاید. او بعد از آن طی روزهای بعد سوار به خودرو به تهران آمد. در همین روز به سال ۱۳۵۱ هم خانم ویدا حاجبی که از چریکهای کمونیست آموزش دیده در کوبا بود، توسط سازمان امنیت ایران دستگیر شد.

دوم ارداد در ضمن با دست‌اندازها کشورهای غربی در قلمرو ایران زمین و مداخله‌های استعماری مصادف بوده است. یک واقعه‌ی مشابه که به پیش از دوران استعمار باز می‌گردد آن که در چنین روزی به سال ۵۲۷ خورشیدی لویی هفتم و سربازان صلیبی

همراهش دمشق را محاصره کردند (عکس روبرو)، اما کاری از پیش نبردند و کمی بعد شکست خوردند. در ۱۱۶۲ شاه گرجستان و تزار روس عهدنامه‌ی جورجیفسک را امضا کردند که در آن نشانه‌های تجزیه‌طلبی شاه گرجی از ایران نمایان بود. در ۱۲۸۹ شورشی که در آلبانی برای جدا شدن از امپراتوری عثمانی برخاسته بود به شکست انجامید و قوای سلطان شهر اشکودر را فتح کردند و مقاومتها را فرو نشانند. در ۱۳۰۱ قلمرو فلسطینی تحت‌الحمایه‌ی انگلستان همچون واحدی سیاسی به اتحادیه‌ی ملل پیوست و در ۱۳۰۲ عهدنامه‌ی لوزان در سوئیس امضا شد و مرزهای کشور ترکیه‌ی امروزی را مشخص کرد.

عهدنامه‌ی جورجیفسک

این روز در سطح جهانی هم با رخدادهای سیاسی و نظامی متنوعی گره خورده است. در ۱۲۰۲ برده‌داری در شیلی ممنوع شد، در ۱۳۳۸ نیکسون و خروشچف در افتتاحیه‌ی نمایشگاه ملی آمریکا در مسکو به طور

غیررسمی با هم مذاکره کردند، و این گفتگوها بعدتر به «بحث در آشپزخانه» شهرت یافت، در ۱۳۵۶ هم جنگ چهار روزه‌ی لیبی و مصر پایان یافت.

نیکسون و خروشچف هنگام گفتگوی آشپزخانه

در ۱۳۶۲ شورش ضدتامیلی موسوم به تیرماه سیاه (black july) در سریلانکا آغاز شد و به کشته شدن چند هزار تامیلی انجامید. این آغازگاه جنگ داخلی سریلانکا بود. این درگیری‌ها باعث شد تا در سالگرد تیرماه سیاه در ۱۳۸۰ چهار تکاور از گروه ببرهای تامیل به یک پایگاه هوایی باندارانایکی در سریلانکا حمله کردند و پیش از آن که کشته شوند ۱۱ هواپیما را منهدم و ۱۵ هواپیمای دیگر را تخریب کردند. این حمله به رکود اقتصادی در سریلانکا انجامید.

این روز در ضمن با سخنرانیهای تاریخ‌ساز هم پیوندی دارد. در ۱۳۴۶ ژنرال دوگل در دیدار رسمی‌اش از کانادا در برابر صد هزار تن از مردم کبک شعار «زنده‌باد کبک آزاد» را داد که مایه‌ی خشم دولت کانادا شد و در ۱۳۷۰ مانموهان سینگ اقتصاددان در کنگره‌ی هند سخنرانی‌ای درباره‌ی اقتصاد کرد که باعث شد نظام اقتصادی این کشور از حالت شبه سوسیالیستی‌اش به وضعیتی لیبرال دگرذیسی یابد.

جالب اینجاست که دوم امرداد ماه با شهر و شهرسازی و ویرانی شهرها ارتباطی تنگاتنگ دارد. در ۱۰۸۰ آنتوان دو لا موته کادیلاک یک ایستگاه تجاری را در برهوتی در آمریکا ساخت و این همان است که امروز به شهر دیترویت تبدیل شده است. در ۱۲۲۶ بریگام یانگ و ۱۴۸ پیرو مورمون‌اش پس از هفده ماه سفر به منطقه‌ی سالت‌لیک رسیدند و شهر مهمی را آنجا تاسیس کردند. در ۱۲۹۰ ماجراجویی به نام هیرام بینگام شهر باستانی ماچوپیتسو را کشف کرد و تحولی در نگاه مورخان درباره‌ی شهرهای تمدنهای سرخپوستی پدید آورد. در ۱۳۲۲ هم عملیات گومورا در جنگ جهانی دوم انجام شد. طی این عملیات هواپیماهای انگلیسی و کانادایی در شبها و آمریکایی‌ها در روزها به طور پیوسته تا یک هفته شهر هامبورگ را بمباران کردند. تا پایان این عملیات ۸ هزار تن بمب بر این شهر فرو ریخته شد که در نتیجه سی هزار تن از شهروندان آن کشته و ۲۸۰ هزار ساختمان در آن خراب شد. یعنی تقریباً شهر هامبورگ با خاک یکسان شد.

هامبورگ پس از

عملیات گومورا

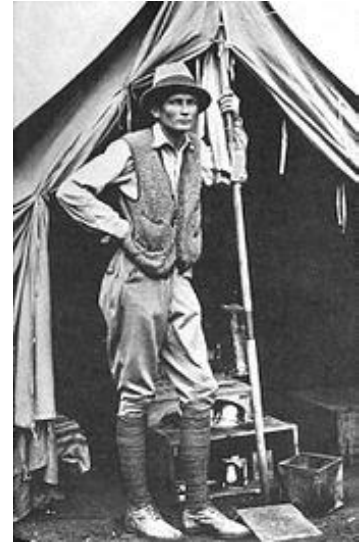
دو رخداد بی‌ربط ولی جالب دیگر هم در این روز واقع شده که اشاره بدان خالی از لطف نیست. یکی آن که در دوم امرداد سال ۱۲۸۰ او هنری ادیب مشهور که به جرم اختلاس از بانک زندانی شده بود، پس از سه سال از بند آزاد شد! دیگری آن که در همین روز به سال ۱۳۴۸ سفینه‌ی آپولو ۱۱ پس از بازگشت از ماه در اقیانوس آرام فرود آمد

الکساندر دوما

اوهنری

هیرام بینگام

زادگان نامدار این روز عبارتند از سیمون بولیوار انقلابی آمریکای لاتین (۱۱۶۲)، الکساندر دوما نویسنده‌ی فرانسوی (۱۱۸۱)، آملیا ارهارت بانوی خلبان و ماجراجو (۱۲۷۶)، و جنیفر لویز خواننده (۱۲۴۸). محمد اخشید حاکم مصر (۳۲۵ هجری خورشیدی) و احمد شاملو (۱۳۷۹) هم در این روز درگذشته‌اند.